

کتابخانه عمومی و ملی افغانستان
کتابخانه مرکزی

اعتصام

۲۹ جمادی الاولی سنه ۱۳۳۸

۱۲ شباط سنه ۱۳۳۹

{ منافع عامه و خیرات عمومی }

اسلام و استانبول

سایمان البارونی

اسلامیتده احتیاطیه قارشى شفقت، جرمه قارشى جزا اسلامى طاهر المولوى

مکتبه لوده اسلاف عثمانى تدریساتی

م. فیضی

طشهره اماملرندن برصدا

عبداه ادیب

بزه نهار لازم

محمد عالم

امیر المؤمنین، خایفه روی زمین ایچون بردعا

زیلهدن برنلغراف - حکومتك اظار دقتنه

فیثانی (۵) خروشدرد

مجله اداره : قلم - اعتصام

اسلامیتده احتیاصه قارشى شفقت ، جریمه قارشى جزا اساسلىرى

ملاهمالولى بلك قونراسندن مایه :

قط السانلرده احتیاص ده نیان برسال واردركه بونك اعتدال ورجه سنى كچمه نى ، صاحبنى انسانلار دن بچقازير ييريمى حيوانلر درك سینه ايندیرير . ايشنه حضرت آدمك بويوك اوغلى وارض اوزرنده بشریتك ايلك مولودى بولونان قابىلى ، برادرى اولدورمكه سوق ایدن بو احتیاصدر .

نى توغمز آراسنده قابل طبعیتلى كیمسلر هر زمان بولندى ايچين من قبل الرحمن بعث اولونان پیغمبرلر ، امتلرینه دائماً مریحت و شفقت توصیه سنده بولونمشلر شفقتكارانه خرکتلریله خلقه هونه اولمشلردر . لکن پیغمبران و اديان سالقه ايله اشفق الانام افنديزك و دين مبین اسلامك شفقتى مقایسه ايندیلر بلك اولورسه پیغمبر بئرك و دينزك قات قات اولرله قانق اولدینى آكلاشیلير . چونكه اسكى دینلرده منتسبلرینه قارشى خصوصى برشفقت واردر . مسلمانلرك مریحتى ايسه غير مسلمانلرده شافلدردر . بناء عایه شفقت طامه در . مثلاً حضرت نوح ، كندیسنه قولاً تحاوزده بولونان قومك ایمانیدن مأیوس اولونمجه (رب لاتذر على الارض من الكافرين ديارا) . يعنى (ياربى ير یوزنده بر دانه بیله مشرك يراقا) ديه انكستار ایتش ، اونك اوزم رینه هراق قطع بیله سکنه مشركه سى طوفان دالغله رى آلتنده قالمشدى .

ارحم الانبیا افنديز ايسه طائفده فعلى نچاوزله اوغرامش ، آتیلان طاشلردن مبارك آياقلىرى قان ايچنده قالمشكن (اهد قومى انهم لا یفلحون) يعنى (ياربى قوممه هدايت نصیب ایت اولر حقیقه تى بيلمورلر) ديه دما بولورمشدى . كذا حضرت مؤسكى كوزى اوكنده بوغولوركن امان دیله ين فزغونك رجاسنه قولاق اضمادینى خالده نى زحیم افنديز (ابن ساول) كى برمنافك تكفیفى ايچين مباركوفلكنى احسان ایتشدى . كذا یوشع علیه السلام قومانداسیله اریحا بلده سینه كیرن نى اسرائیل اوردوسى او شهر اهالیسنى قتل عام ایله دكارى حالده اسلام اوردوسنك مكیه دخولنده رحمة كالمین افنديز اهالى مككى (اذهبوا انتم طلقاء الله) يعنى (كیديكر ، سز اللهك آزادلیاريسكنز) ديه بلا قید و شرط آزاد ایلمشده . حنین غزوه سنده

یاقالانان (هوازن) اسیرلری ایسه آزاد ایتدکن باشقه مکدن کتیرتدیکی ایسه
ایله ههربنی کیدیرمشدی .

عیسویتسه کلنجه : واقعا حضرت مسیحک وصایای میانشده (قومشوکی
سهو سیک و دشمنکه بغض ایدسک ده نیلیدیکی ایشتیدیکز . فقط بن سزه دیزم که
دشمنلریکزی سهویکز . سزه بدوما ایدنلره خیر دعا ایله یکز ، سزه بغض ایدنلره
ایملک ایدیکز و سزی اینجیدنلر هم تعدی ایدنلر ایچین دعا ایدیکز ، بو یورمش
اولدینی اینجیل ترجمه لرده عذرور . بو افاده الساینپروانه ایسه بالخاصه یهودیلر
حقیده بویوک اثر شفقت ایدی . زیرا بنی اسرائیل او وقتلر رومالیرک تحت
اسارتنده بولونویوردی . بریودیسک ، اوغرا دینی تجاوزه عین صورتله مقابله سی ،
بلکه بنی اسرائیل قتل عامی انتاج ایددیلیرده .

اسلامیت ایسه بویله تجاوزه اوغرایانلره : صاغ یاغاگه طوقات اورانه صول
یاغاگی ده جهویر ، دییور ، مظلومینک احقاق حق ایچین ساده زوکورت تسلیمی
ویرمیرک حکملر کوستریورلر ، تجاوزلر و جرملر استیئنده جزالر و حدلر تعیین
ایدیور .

بعض عقلا طاس اقلاری مسلمانانک تعیین ایتدیکی بوجزالی پک مرحمتیز
بولویورلر . مثلاً خیرسزک الی کسمک ، سرخوشی یاتیروب دوکک ، قانلی قصاصاً
اولدورمک کنی هین حکمت بولونان حکملره - حاشا - وحشت ایدیورلر .

شو صایدیغ جزالری تدقیق ایدلمده باقالم وحشت حکملرده می ، یوقسه اولناردکی
حکم جلیلی دزک ایدمه مین قفالرده می ؟

مثلاً برقاری قوجه فرض ایدیکز : ایکسی ده ایش کورمه یه جک ، باره
قازانامایه جق درجده علیل و اختیار . صندوقلرنده ، سپنلرنده برقاج پاره لری وار
اولنله اداره اولنوب کدیورلر . برکیجه خبرلری اولتسزین برحرف اووه
کییور . اولنرک مدار معیشتی ، سرمایه حیاتی اولان پاره لری ، حق قبی ده کی ،
بوجفده کی دوکونتوی آلوب کوتورویور . زوالیلر صاحیلن اوپانیورلر . فلاکتک
قارشوسنده شاشیروب قالیورلر . اکک لازم ، کومور لازم ، کیجه اولونجه ناز

لازم . بونلرک بری اولمادینی کی آلاحق یارده مفقود . بی چاره لرک یا صبر ایدوب
ماده ، یاخود سوقاق باشنده آل آچوب معنا اولمکدن باشقه چاره لری یوق ،
عجبا بونلرک حالیمی شایان سرحت ، یوقسه خیر سزک کسبله چک آلمی ؟ ذاتاً باقیدیرسه
او آل انسان الی دکل ، جاناوار پنجه سی حافی آلمش حیات بشره سالدیر نیور .
بنام علیه اونک قطعیه شو زواولیلر کی انسانلرک حیات قورتاریلش اولویور .
چونکه او آلاک بردها کیمسه نک ماملکنه اوزانماسی کسدر یلیور ،

کذا بر عیاش بد معاش ساده کندینک دکل ، چولوغنک ، چوجوغنک فقه سفندن
کسیدیکی ، بر قاج یاره بی کوتوروب میخانه دستکاهنه بر اقیور . مانله سی اوده آج
صوسیز بکلرکن او ماصه باشنده کیف چاییورم صانیور . صوکر آغزی اکرده
کوزی شانی بر حالده دوشه قالقه اویسه کلیور . قارشینه چیقان مانله سیله هیچ
یوقدن غوغا چیه تازیور . آناسی ، قاریسی چوجوقلری دؤکک فضیحه سی بیه
ارتکاب ایدیور .

انضاف ایدیکز . بویه بر آرزغینه صوبا چکمکدن باشقه نه پایلیور . بویه بر مخلوق
یانوروب بر تمیز دؤکک ، مانله سنه شفقت ، باشقه لرینده هیرت کوسترمک دکلیدر ؟
نصح ایله نوله کله بی ایتمی تکدیر . تکدیر ایله اوسلا نمایانک حق کوئشکر
کذا بر قاتل ، یا بر قاج قدح راقینک تهریکه یله ، یاخود بر حس احتراضک
تشویقه هرچنسندن برینک حیاته قصد ایدیور . بر چوق کیمسه نک امیدکاهی
بولسان بر وجودی قاتلر ایچنده بر اقیور . بر جزء ذی حیاتی ازاله ایدرک جسم
بشریه الم بخش اولویور . عجبا بوانسانیت دشمنک اعدای ، هم اوانه ، هم قالا نلرم
قارشی بر شفقت دکلیدر ؟

کورویور زک قودوز بر کوپکی در حال اولدوریورلر . نیچین ؟ چونکه بر اقسه لر
ذالایاجنی انسانلرده قودور اچق و نهایت هلاک اولاجق . بکی یا قودورمش بر قاتل
سلمه السلام بیراقق ، باشقه لرینده هین تهاکیه اوغراقق اولمازی ؟ شیمدی تکرار
ایده بیمن مناسبت سزک شو حکملرده می یوقسه اونلری ادراک ایتمه ین قفالرده می ؟
شه سزک او قفالرده ، حق او مانغا فالرده !

سعدی نه کوزل شوپار :

کر نه نلاید روز شب بره چشم چشمه آفتاب راجه کفام
نیایر سگیز که یار اصالر ، کوندوزن میانه بیقه امازلر ، چونکه کولشک ضیاسه
کوزلری تحمل ایلد من . یکی بونلرک کولشده کوزلری قاماشناسدن قرص شمسک
نه کنایه اولایسایر ؟

ایشته اسلامیک انوار مغالیه قارش کوزلری یومانلرده ، یازاصه خلقنلی
و ظلمت ایلد برطاقیم عجب غلغول قاندر . بو غلغول قاندر ، او نور الهی به دنیایجه
بانه بیلشیلر مسلمانانی ، اک قالی واک بی رحم نلق ایشکاری احکامده نیله ثابت
شقیق و صوک درجه مرختلی کورورلر . مابعدی وار طاهر المولوی

مکتبلرده لسان عثمانی تدریسی

برطاقلریک زعمیجه لسان ترکی لطف اصلیه سنه خلل کترین اجنبی کلاک
- عربی ، فارسی - طی جهته کیدالی ، طلبیه ترکیه کلرلردن باشقه کلاک استعماله
آلشید براملی ایش ا حالوکه یو فکر غایت یاکلشدرد . فرانسجه بی تدقیق
ایدرسه ک کوزوروزکه باربارلرک غول قطعه سی استیلاسندن سوکره بالنیجه اوراده
لشر ایشکاری (رومان لسانی) بو کونکی فرانسهجه نك برجوق کلاک اساساری
تشکیل ایدیور ، برجوق جرمن لغتاری حلال لسانده متداخل بولونیور ؛ بو طاقم
انکلیزجه کلرک غیباً قولاندی ده کورولیور . قایده ، قلوب ، ژوری کبی کلر
انکلیزجه در . هیچ برسان یوقدرکه دیگر لسانلرک اعانه سندن مستغنی قالسون .
ایشته بزم لسانده متداخل بولان و لسانک آتانی ، انجه لکری تشکیل ایدن
کلاک عربیه و فارسیه بی آتمق شویله دورسون ، بلکه اونلرک استقرارلری تأمین
واشفاقان لازمه سی استحصاله همت ایلید . ایدر رسل ایده
علی اکرم ک افندی و لسان عثمانی و عنوانیه لظم ایش اولدیلری مدافعه نامه
فرالرنده بلک محق و الحق استنادانه الزام خصم بویوزورلر . حرمة برقاچ سطر
اوقوبلم :